SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

PRAGMA

Pragmatiskt organiserade kommunikationskartor för barn med omfattande kommunikationssvårigheter

Anna Carlstrand och Britt Claesson
DART

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

Projektet

- PRAGMA är ett samarbetsprojekt mellan RBU i Göteborg med omnejd och DART, kommunikations- och dataresurscenter för personer med funktionshinder
- Projektet är treårigt
- Medel har beviljat från Allmänna Arvsfonden för år 1

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

- Projektledare Anna Carlstrand,
- Arbetsgrupp bestående av:
  logoped Maria Olsson,
  pedagog Britt Claesson,
  arbetsterapeut Eva Holmqvist,

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

Referensgrupp

- Anne-Lie Jordansson och Caterine Fathers RBU Göteborg med omnejd
- Logopeder, Ulrika Ferm DART, Gunilla Thunberg DART, Bitte Rydeman DaKo
- Pedagog, Anna-Karin Mattiasson Ewelind Specialpedagogiska skolmyndigheten

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

Syfte

- **Projektets målsättning är**
  - att ge barn med omfattande kommunikationssvårigheter och personer i barnens omgivning bättre förutsättningar att kommunicera med hjälp av kommunikationsböcker
  - att bygga upp en kunskapsbank samt utveckla och utvärdera hur *pragmatiskt organiserade kommunikationsböcker* kan användas av barn med omfattande kommunikationssvårigheter tillsammans med föräldrar, pedagoger och andra personer i barnets nätverk

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

- **Pragmatik** = läran om språkets användning och hur det man säger tolkas olika beroende på dess sammanhang
- **Pragma** = handling

- Vad gör han?

- berättar?
- kommenterar?
- frågar?
- protesterar?
- svarar?

Projektet PRAGMA handlar om att

- skapa samarbete mellan föräldrar och förskola/skola kring barns kommunikation för att underlätta utvecklandet och användandet av kommunikationsböcker
- använda pragmatiskt organiserade kommunikationsböcker för att lyfta fram språkets användning. Genom att ange vilken kommunikativ funktion meddelandet har ges en förståelse för hur tolkningen av meddelandet ska göras
- samtalspartnern är modell för hur man använder och hittar i böckerna. På så vis erbjuds barnen att använda fler kommunikativa funktioner

Samarbetsgruppen

- Föräldrar och pedagoger till 11 barn i åldern 2-10 år, där alla barn har AKK-behov

Barnen

Diagnos
- 2 barn med Rett syndrom
- 4 barn med autism
- 4 barn med Cp
- 1 barn med okänd diagnos.

Ålder
- 1 barn 2 år
- 4 barn 5 år
- 1 barn 6 år
- 2 barn 7 år
- 1 barn 8 år
- 2 barn 10 år

Samarbetsgruppen

- 2 introduktionsdagar i november
  - information om kommunikation, pragmatik och om att använda kommunikationsböcker
  - prova att ”prata” med kommunikationsböcker
  - planering kring det egna barnet
- halvdagsträffar i gång i månaden mellan december 2009 och maj 2010 samt en uppföljning under hösten 2010

Vara modell

- Den senaste forskningen visar att barn som använder kommunikationshjälpmedel utvecklar sin språkliga uttrycksförmåga om de får modeller för hur de ska göra (Binger & Light, 2007).

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

Resultat år 1 - nov 2008-okt 2009

- Kontakt med Gayle Porter
- Påbörjat kontakter för nätverk kring Pragmatiska kommunikationsböcker i Norden
- Tillverkat enkla kommunikationsböcker för lek
- Samarbetsgruppen - klar

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

Genomförande
år 2 nov 2009 – sept 2010

- Samarbetsgruppen tillverkar, provar och utvecklar kommunikationskartor
- Manual och metodbok tas fram
- Mallar och demonstrationsexemplar utarbetas

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

Genomförande
år 3 okt 2010 – sept 2011

- Sammanställning och spridning av materialet
- Skapa en hemsida för en svensk kunskapsbank kring användandet av pragmatiska kommunikationsböcker och metodik.

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

Planerad utvärdering

- Enkät med frågor om förväntningar på projektet, projektets upplägg samt hur samarbetet hem och skola ser ut och vilken kunskap i Alternativ och Kompletterande Kommunikation (AKK) som finns.
- Formulär om vilka ord/symboler barnen förstår och använder samt vilka kommunikativa funktioner (t ex fråga, begära, berätta) barnen använder i sin kommunikation.
- Loggböcker som beskriver användandet och utvecklandet av kommunikationskartorna.

SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus

Mer information om PRAGMA

Kontakta Anna Carlstrand
anna.carlstrand@vgregion.se
Telefon 031 – 342 08 10
www.dart-gbg.org